

RTU studiju kurss "Latviešu literatūras didaktika II"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0611
Nosaukums	Latviešu literatūras didaktika II
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Anda Kuduma - Doktors, Asociētais profesors
Mācībspēks	Ilga Šuplinska - Doktors, Pētnieks
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas un prasmes par literatūras kā mācību priekšmeta mērķiem, uzdevumiem, metodiskajām stratēģijām un paņēmieniem darbā ar daiļliteratūras tekstiem.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Veidot teorētisku un praktisku lietpratību, apgūstot mūsdienīgus literatūras mācību metodikas pamatprincipus, folkloras un literārā teksta analīzes un interpretācijas iespējas skolā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Pilnveido izpratni par mācību metodēm un paņēmieniem, skolēnu komunikatīvajām kompetencēm 2. Attīsta kritiskās domāšanas un radošo spēju kompetences rosināšanu literatūras stundās, 3. Apgūst zināšanu un prasmju vērtēšanas nosacījumus 4. Pilnveido literāru tekstu analīzes un interpretācijas prasmes, attīsta pašizpaušmes prasmes.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Izpratnes veidošana par literatūras mācību priekšmeta vietu mācību procesā, mērķiem, uzdevumiem 2. Lasīšanas stratēģiju izpēte un apguve 3. Literatūras mācību procesā produktīvāko metožu un paņēmieni izpēte un aprobācija 4. Literāru tekstu analīzes un interpretācijas uzdevumu izveide un izpilde 5. Literatūras mācību stundu plānu veidošana

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Kraģis I. Radošums un kritiskā domāšana. Rīga: Mansards, 2019. 2. Mācīšanās lietpratībai. (2018). Kolektīvā monogrāfija (Oliņa, Z., Namsone, D. u.c.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, Tiešsaistē: https://www.siic.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/ PDF 3. Mūsdienu literatūras teorijas. Rīga: LU LMFI, 2013. 4. Rudzītis, Jānis. Literatūras mācības skolā. Rīga: Raka, 2000. 5. Lapiņa L., Rudiņa V. Interaktīvās mācīšanas metodes, 1997. 6. Fišers, R. Mācīsim bērniem domāt, 2005 7. Ar mūsdienu acīm uz klasiskām lietām: saturs un metodika. Rakstu krājums, 2011. Pieejams arī: http://bilingvals.lv/uploads/docs/Met_LAT_2.pdf 8. Ruberte I. Vārdu klētiņa. Ilustrēta folkloras vārdnīca skolai, 1997. 9. Rune, M. Stratēģijas literatūras stundā pamatskolā. 2003. 10. Valeinis, V. Daiļdarba analīze. Rīga: Zvaigzne ABC, 1999. 11. Valeinis, Vitolds. Ievads literatūrzinātnē. Rīga: Zvaigzne ABC, 2007. Papildu / Additional: 1. Andersens S.Ē. Ietērp vārdos savu pasauli, 1995 2. Ausekle, D. Daiļdarba interpretācija skolā. Rīga: Garā Pupa, 2003. 3. Auziņa, Inese. Teksta interpretācijas pieejas literatūras stundā. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 3. Bono, Edvards. Kā gūt radošas idejas. Rīga: Zvaigzne ABC, 2011. 4. Kritiskā domāšana : izglītība, medijpratība un spriestspēja. Profesores Maijas Kūles zinātniskajā redakcijā. Rīga : LU Filozofijas un socioloģijas institūts, 2018. 5. Robinsons, Kens. Ne tikai ar prātu. Mācāmie būtu radoši. Rīga: Zvaigzne, 2013. 6. Skalberga A. Dzejas lasītājs (Interaktīvais disks), 2010 7. Berger, R. (Ed.) Leaders of Their Own Learning: Transforming Schools Through Student-Engaged Assessment 1st Edition. Jossey –Bass. 2014. 8. Showalter, E. Teaching Literature. Malden [etc.]: Blackwell Publishing. 2003. 9. Skalberga, A. Rokasgrāmata latviešu valodas un literatūras skolotājiem par formatīvo un summātīvo vērtēšanu. Rīga: LVA., 2011. 10. Stikute, E. Latviešu literatūras didaktika: vēsturiskā pieredze. Promocijas darbs. Rīga: LU. 2010. 11. Talce B. Tēlainā izpratne literatūrā, 1999. Citi informācijas avoti / Other sources of information: Raksti krājumos: 1. Klusters, D. Kas ir kritiskā domāšana? Vēstis Skolai, aprīlis. 2001. 2. Macaluso, K. (2015). Literary Interpretation as Poetic Translation: Envisioning a Rancièrean Emancipatory 3. Framework for Literature Instruction. Reading Research Quarterly, Volume 50, Number 2, pp. 205-218. [Teksta interpretācijas teorijas, pieejas] 3. Sakss, O. Lasošais cilvēks. Rakstītā vārda uztveres evolūcija un trauslums. Rīgas Laiks, jūnijs. 25.-32. lpp. [par smadzeņu darbību lasīšanas procesā, 2015. 4. Schwabe, F., McElvany, N., Trendtel, M. T. (2015). The School Age Gender Gap in Reading Achievement: Examining the Influences of the Item Format and Intrinsic Reading Motivation. Reading Research Quarterly, Volume 50, Number 2, pp. 219-232 5. The University of Texas at Austin (2016-2017). Methods of Assessment. Tiešsaistē: https://facultyinnovate.utexas.edu/teaching/check-learning/methods. 6. Thomas A. Angelo, K. Patricia Cross. Classroom Assessment Techniques (CATs). Tiešsaistē: https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/cats/ Interneta resursi/Internet resources: www.pasakas.net https://www.letonika.lv https://www.satori.lv/ https://lasamkoks.lv/lat https://kulturaskanons.lv/list/?l=5#literature https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pamskolai/literatura
Nepieciešamās priekšzināšanas	Latviešu literatūras vēstures kursi.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Literatūras veidu un žanru daudzveidība dažādu estētisko sistēmu attīstības kontekstā vidusskolas mācību saturā 1. lekcija: Modernisma, postmodernisma un metamodernisma dzeja. Dzejas apguves vadīšanas specifika literatūras stundās vidusskolas pamata un padziļinātājā kursā. Dzejas analīzes un interpretācijas teorētiskās pieejas Praktiskais darbs: Mūsdienu latviešu dzejas analīze un interpretācija, Uzdevumu izstrāde dzejas stundām vidusskolā	4	8	2	10
2. temats. Folkloras un mitoloģijas aktualizācija un apguves vadīšana literatūras stundās. 2. lekcija: Aktuālie folkloras un mitoloģijas jautājumi mūsdienu pētniecības kontekstā. Sinkrētisma jēdziens, žanru problemātika. Intertekstualitāte. Literārās pasakas/autorsakas apguves vadīšanas metodiskie nosacījumi. Praktiskais darbs: folkloras žanru izpēte, folkloras tēmu, motīvu, tēlu, poētisko paņēmieni interpretācija mūsdienu literārajos tekstos	4	6	2	8
3. temats. Prozas apguves vadīšana literatūrā stundās. 3. lekcija: Prozas žanriskā sazarotība. Īsproza (stāsts, novele) un monumentālā proza (romāns). Subjektīvā proza (tēlojums, apraksts, eseja, miniatūra, epifānija). Līriskā proza. Hibrīdformas. Tēls, personāžs literārā tekstā, tā analīzes nosacījumi. Praktiskais darbs: subjektīvās prozas piemēru analīze/interpretācija. Radošu uzdevumu izstrāde	4	6	2	8
4. temats. Dramaturģijas apguves vadīšanas specifika literatūras stundās. 4. lekcija: Drāmas specifika. Tēli. Konflikti. Kompozīcija. Praktiskais darbs: Mācību uzdevumu izstrāde par kādu no drāmas teorētiskajiem jautājumiem	4	6	2	8

5. temats. Domraksta mācība – kā radošās rakstīšanas pamats. 5. lekcija: Pārspriedums, eseja u.c. radošie rakstu darbi literatūras stundās. Jaunrades darbi literatūrā. Iztēli veicinoši vingrinājumi. Iztēle un tēlainā domāšana. Mācību metožu un paņēmieni atlase. Praktiskais darbs: domraksta stundas sagatavošana, plānošana, domraksta izstrāde un analīze, vērtēšana	4	6	2	8
6. temats. Zinātniski pētnieciskais darbs 6. lekcija: Skolēnu zinātniski pētniecisko darbu strukturēšanas un vadīšanas metodiskie nosacījumi. Pētnieciskā metode (pētījums) un projektu metode, to būtība. Skolēnu pētnieciskā darba specifika un izstrādes gaita. Ieteikumu veidošanas metodoloģija ZPD noformēšanai un prezentēšanai. Praktiskais darbs: metodisko noteikumi un stratēģiju izpēte un izvērtējums	4	8	2	8
7. temats. Starpdisciplināro sakaru iespējas literatūras mācībās 7. lekcija. Starpdisciplināritātes jēdziena izpratne un būtība. Kultūras konteksta (mūzika, vizuālā māksla, teātra māksla) raksturojums literārā teksta analīzes gaitā. Stappriekšmetu saiknes nozīme literatūras mācību satura apgūvē. Praktiskais darbs. Starpdisciplināra metodiska modeļa izstrāde izvēlētas literāras tēmas apgūvē	4	4	2	8
8. temats. Mācību un uzskates līdzekļi, IT pielietojums literatūras stundās. 8. lekcija. Vizualizācijas jēdziens un pielietojums teksta apgūvē. Digitālo resursu un rīku izmantojuma iespējas Praktiskais darbs. Digitālo rīku izmantojums metodiskā modeļa izstrādē	4	8	2	10
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Pārzina literatūras mācību būtību, mērķus un uzdevumus, mūsdienīgas literatūras stundas veidošanas principus, lasīšanas stratēģijas, teksta analīzes metodes. 2. Ir izpratne par literatūras mācību plānošanas organizācijas un vērtēšanas pieejas un principus, skolēnu zināšanu un prasmju vērtēšanas kritērijus. 3. Ir zināšanas par aktuālās tendences literatūras mācību metodikā.	1. pārbaudes darbs: literatūras pamata un padziļinātās apguves mācību programmu vidusskolā, mācību materiālu izpēte un izvērtējums. 2. pārbaudes darbs: literatūras didaktikas aktuālo jautājumu izpēte. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Prasmes: 1. Prot organizēt literatūras mācību procesu, mērķtiecīgi izmantot atbilstošas mācību metodes, metodiskos paņēmienus, darba formas. 2. Prot noteikt un izvēlēties didaktiskajiem mērķiem atbilstošas mācību stratēģijas un metodiskos risinājumus. 3. Prot veidot jēgpilnus uzdevumus darbam ar folkloras/ literārajiem tekstiem. 4. Māk izmantot digitālās tehnoloģijas un rīkus. 5. Prot veikt studiju procesa pašanalīzi.	3. pārbaudes darbs: literāra teksta analīze un interpretācija ar dažādām teorētiskajām pieejām, domraksta izveide un analīze. 4. pārbaudes darbs: mācību uzdevumu izveide darbā ar dažādu literatūras veidu un žanru tekstiem. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Kompetence: 1. Ir zināšanas par latviešu literatūras vēstures un teorijas jautājumiem, par lasīšanas stratēģijām un literāru tekstu analīzes un interpretācijas iespējām un to lietpratīgu izmantojumu literatūras mācību procesa veidošanā. 2. Patstāvīgi padziļina savu profesionālo kompetenci, pašvadīti apzinot aktuālās tendences latviešu literatūras procesā un literatūras didaktikā.	5. pārbaudes darbs: vienas literārās tēmas izvēlēta klašu grupā atsegums tematiskajā plānā. 6. pārbaudes darbs: vienas literatūras stundas plāna izstrāde. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1., 2., 3. pārbaudes darbs	30
4., 5., 6. pārbaudes darbs	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	